

Norges Blindforbund
– synshemmedes organisasjon

MILJØVERNDEPARTEMENTET
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Att.: rådgiver Celine Hoset Bråthen

Oslo, 11.3.2008

HØRING RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR UNIVERSELL UTFORMING

Innledningsvis setter Norges Blindforbund (NBF) stor pris på at vi endelig i Norge er kommet så langt at begrepet universell utforming er anerkjent, både i den nye Plan- og bygningsloven (PBL), og at man også ønsker å utforme rikspolitiske retningslinjer.

Til grunn for høringsuttalelsen ligger de utdypende forklaringer, i vel så stor utstrekning som selve høringsbrevet.

1. Nasjonale mål for universell utforming

Her har vi intet å tilføye – at det skal være et nasjonalt mål at alle mennesker i hele landet skal ha like muligheter til å utvikle sine evner og leve gode og meningsfulle liv, er en selvfølgelig, men lenge etterlengtet, prioritert målsetting.

2. Virkeområde og formål

At retningslinjene "skal" ligge til grunn for all planlegging etter den nye PBL, er vel egentlig en selvfølge, siden dette tas med som ett av de bærende prinsipper i den nye loven, som er ventet til våren.

Vi ønsker selvfølgelig å bytte ut "bør" med "skal" også i neste setning, altså at "Retningslinjene **skal** brukes i øvrig forvaltningsvirksomhet innenfor de

Administrasjonen

Sporveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro : 1644.01.69868
E-post : adm@blindforbundet.no
Internett : www.blindforbundet.no

rammene sektorlovene gir." All erfaring tilsier at "bør" ikke er holdbart – der det er spørsmål om økonomi, har kravet til tilgjengelighet vært en salderingspost i alle år. Det er intet som tilsier at dette vil endre seg, så lenge det overhodet finnes et valg.

Under punkt 2, utdypende forklaringer, skrives det: "Det bør også legges vekt på hensynet til universell utforming ved offentlig innkjøp av varer og tjenester." Men Lov om offentlige anskaffelser, § 6, sier at "Statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter offentligrettslige organer skal, under planleggingen av den enkelte anskaffelse, ta hensyn til livssyklus-kostnader, **universell utforming** og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen." Såvidt vi har vurdert det, gir ikke denne loven den enkelte innkjøper det valget som ligger i "bør".

3. Ansvarsforhold

4. Krav til den kommunale planprosessen

Disse punktene er, sett fra NBFs side, avgjørende for om de rikspolitiske retningslinjene vil bli fulgt eller ikke.

Det overordnede ansvaret ligger altså hos Miljøverndepartementet (3 c), med generell oppfølging, utvikling og veiledning i forhold til retningslinjene. Vi har all tiltro til departementets kunnskaper på området, og viljen til å stadig komplettere kunnskapen i samarbeid med de aktuelle organisasjonene.

Problemet slik vi ser det, er hvordan denne kunnskapen skal formidles fra Miljøverndepartementet til fylkesmann/ fylkeskommune/ kommune, som vil være ansvarlig for å påse at retningslinjene blir fulgt. Vi ser det derfor som vesentlig at organisasjonene/ rådene blir tatt med også når man kommer til kontroll, og ikke bare i planprosessen.

Kravet til "tilgjengelighet og brukbarhet for alle" har ligget i PBL siden 1987, uten at verken den enkelte utbygger, arkitekt eller kontrollinstans har vært i stand til å skape et tilgjengelig samfunn for synshemmede.

Vi setter derfor stor pris på kravet i punkt 4 c, om at man skal "Sørge for at relevante organisasjoner, brukergrupper og enkeltpersoner får anledning til å delta i planprosessen, slik at synspunkter, kunnskap og erfaringer kommer frem." Ikke minst setter vi pris på kravet til dokumentasjon i hvert enkelt

Administrasjonen

Sporveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro
E-post
Internett

: 1644.01.69868
: adm@blindforbundet.no
: www.blindforbundet.no

tilfelle. Et forslag for å spre kunnskap i alle ledd, er at Miljødepartementet, i samarbeid med organisasjonene, lager en veileder/ sjekklister som kan brukes av kommunene ved anbudsinnbydelsen.

5. Krav til fysisk utforming

For at utbygger/ arkitekt skal kunne møte kravene som ligger i punkt 5, viser vi til det vi har skrevet under punktene 3 og 4. Det er helt nødvendig å sikre at organisasjoner/ råd er med i alle faser av planlegging og utbygging hvis kravene til fysisk utforming virkelig skal tilfredsstillende kravene til universell utforming. Å si at "Styrket brukermedvirkning **kan** bidra til at tilbudene blir bedre tilpasset brukernes ønsker og behov" (pkt.2 i Utdypende forklaring) holder ikke mål. Det er helt **nødvendig** med brukermedvirkning for at tilbudene skal bli tilpasset brukernes ønsker og behov. Igjen, all tidligere erfaring tilsier at uten brukermedvirkning, blir synshemmedes behov som oftest glemt.

6. Innsigelse og klage

Her savner vi muligheten for at organisasjoner/ råd kan fremme innsigelse og/ eller klage, der man ser at planene er i strid med de rikspolitiske retningslinjene for universell utforming.

Reaksjoner ved mangelfull medvirkning i plan-/ byggeprosessen og generelle betraktninger

Hvilke reaksjoner/ sanksjoner er det snakk om der kommune/ utbygger, av vanvare eller med vilje, glemmer å invitere brukerorganisasjoner og kommunale råd i sitt arbeide?

NBF ønsker økonomiske sanksjoner der PBL/ Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming ikke blir fulgt. Der tid og økonomi slåss mot kravene til universell utforming, er vi dessverre ikke i tvil om hva som vinner, så lenge det finnes de mulighetene som "bør" gir.

Administrasjonen

Sporveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro : 1644.01.69868
E-post : adm@blindeforbundet.no
Internett : www.blindeforbundet.no

Norges Blindforbund
– synshemmedes organisasjon

Generelt ønsker vi at "bør" erstattes med "skal", for å sikre en så god gjennomføring av de rikspolitiske retningslinjene som mulig.

Med vennlig hilsen
for NORGES BLINDEFORBUND

Gunnar Haugsveen
generalsekretær
sign.

Hege Korsmo Henrichsen
konsulent Interessepolitisk avdeling

Administrasjonen

Sporveisgata 10, 0354 OSLO
Postboks 5900 Majorstuen
0308 OSLO

Telefon : 23 21 50 00
Telefax : 23 21 50 70
Org. nr. : 971 038 179

Bankgiro : 1644.01.69868
E-post : adm@blindeforbundet.no
Internett : www.blindeforbundet.no

